

מדינת ישראל

רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

ח' באלול התשע"ט
8 בספטמבר 2019

חוזר גופים מוסדיים 2019-9-9
סיווג: כללי

תיקון החוזר המאוחד: הוראות לעניין השקעה בהלוואות באמצעות צד שלישי

בתוקף סמכותי לפי תקנה 15 לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012, להלן הוראותיי:

1. כללי

בשנת 2016 נכנס לתוקפו חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016. החוק קובע כי גופים חוץ-מוסדיים וחוף-בנקאיים שעוסקים במתן אשראי נדרשים לקבל רישיון לעסוק במתן אשראי ולפיכך הופכים להיות גופים מפוקחים על-ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון. לאור זאת, בחוזר זה מתוקנות הוראות החוזר המאוחד ומותאמות לסביבה הרגולטורית המתפתחת, כך שיתאפשרו שיתופי פעולה עסקיים רבים יותר בין גופים מוסדיים לבין אותם גופים מפוקחים. זאת, באמצעות הגדלת תקרת ההשקעה של הגופים המוסדיים בהלוואות הניתנות בשיתוף פעולה עם גורמים חוף-בנקאיים והתאמתה לתקרת ההשקעה הקיימת כיום בהלוואות הניתנות בשיתוף פעולה עם בנקים, והכל בכפוף למגבלות הקבועות בדין.

2. הוראות

בסעיף 5(ב)(1)(א) שבפרק 4 ('ניהול נכסי השקעה') שבחלק 2 ('הון, מזידה וניהול סיכונים') לשער 5 בחוזר המאוחד, יחולו התיקונים שבנספח לחוזר זה, המסומנים בתיקוני מהדורה.

3. תחולה

הוראות חוזר זה יחולו על כל גוף מוסדי.

4. תחילה

תחילתן של הוראות חוזר זה ביום פרסומן.

ד"ר משה ברקת
הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון

(יב) מתן הלוואות, השאלת ניירות ערך והשקעה בנכסי חוב לא סחירים¹

בסעיף קטן זה -

"הלוואה" - הלוואה לא סחירה אשר הינה אשראי ספציפי (Tailor made);**"הלוואה לדיור"** - הלוואה המקיימת אחד מאלה, ובלבד שלא ניתנה למטרת עסק:

- (1) הלוואה המיועדת לרכישה או לחכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוץ;
- (2) הלוואה המיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח;
- (3) הלוואה המיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה כאמור בסעיפים קטנים (1) עד (2) במלואה או בחלקה;
- (4) ההלוואה ניתנה במשכון דירת מגורים.

(1) תנאים למתן הלוואה, השאלת נייר ערך והשקעה בנכס חוב לא סחיר

גוף מוסדי רשאי לתת הלוואה, להשאיל נייר ערך או להשקיע בנכס חוב לא סחיר במהלך הרגיל של עסקיו, בתנאים מסחריים רגילים ובהתקיים אחד מאלה:

(א) הלוואה

לגבי הלוואה, התקיים אחד מאלה, ואולם הייתה ההלוואה הלוואה לדיור, יחולו הוראות פסקת משנה (4):

- (1) ההלוואה מדורגת בדירוג BBB- ומעלה על פי מודל דירוג פנימי שאושר על ידי הממונה (להלן - **מודל דירוג פנימי**) או על ידי חברה מדרגת שאושרה על ידי הממונה או שאושרה על ידי הרשות לניירות ערך (להלן - **חברה מדרגת**), והגוף המוסדי המלווה ביצע אנליזה, כאמור בפסקה 5(ה)(2).
- (2) ההלוואה ניתנת לאחר שנעשה חיתום להלוואה על ידי צד שלישי על בסיס עקרונות מודל מוגדרים, ובלבד שהתקיימו שלושת אלה:
 - (א) ועדת ההשקעות של הגוף המוסדי אישרה כי עקרונות מודל החיתום האמור של הצד השלישי מקובלים על הועדה;
 - (ב) ועדת ההשקעות של הגוף המוסדי בחנה אחת לשנה לפחות את תקפות עקרונות מודל החיתום ואת השינויים שחלו בהם, מעת לעת, ככל שחלו.
 - (ג) סכום כל הלוואה, למעט הלוואה לדיור, אינו עולה על הסכומים הבאים:
 - (א) צד שלישי שהוא בנק **או נותן אשראי בפיקוח** - 5,000,000 ש"ח;
 - (ב) צד שלישי שאינו בנק **ואינו נותן אשראי בפיקוח** - 1,000,000 ש"ח.

לעניין זה, "נותן אשראי בפיקוח" – בעל רישיון מורחב למתן אשראי, בעל רישיון מורחב למתן שירותי פיקדון ואשראי ובעל רישיון מורחב להפעלת מערכת לתיווך באשראי, כמשמעותם בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016.

¹ מקור: חוזר 17-9-2016, תחילה- 29 בספטמבר 2016.

ההוראות הקיימות בפרק 4, חלק 2, לשער 5 בחוזר המאוחד ('ניהול נכסי השקעה') מאפשרות לגוף מוסדי להשקיע ולהשתתף בהלוואות של גופים פיננסיים אחרים בכפוף להתקיימותם של תנאים שונים. לפי אחת החלופות (המפורטת בסעיף 5(ב)(1)(א)(2) לפרק), רשאי הגוף המוסדי לתת הלוואה לאחר שנעשה לאותה הלוואה חיתום על ידי צד שלישי, על בסיס עקרונות מודל מוגדרים ובלבד שוועדת ההשקעות של הגוף המוסדי אישרה ובחנה, אחת לשנה, את עקרונות מודל החיתום של הצד השלישי וכן בתנאי שסכום ההלוואה אינו עולה על התקרות שנקבעו בחוזר המאוחד. לעניין זה נקבעה אבחנה בין צד שלישי שהוא בנק לבין צד שלישי אחר. כך, כאשר הגוף המוסדי משתף פעולה ומסתמך על חיתום שנעשה על ידי בנק, יכול סכום ההשקעה להגיע עד לתקרה של 5 מיליון ש"ח, בעוד שכאשר החיתום נעשה על ידי צד ג' שאינו בנק, מוגבל סכום ההשקעה לתקרה של 1 מיליון ש"ח בלבד.

לאור הפיכתם של מרבית הגופים אשר עוסקים במתן אשראי (חוץ-מוסדיים וחוף-בנקאיים), לגופים מפקחים על-ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון, בהתאם להוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016, יקבע בחוזר זה כי תקרת ההשקעה המוגדלת שחלה ביחס למתן הלוואה על ידי צד שלישי שהוא בנק – 5 מיליון ש"ח – תחול גם לגבי גופים מפקחים שאינם בנקים, שעוסקים במתן אשראי בהיקף פעילות גבוה, ובכך מורחבות אפשרויות ההשקעה של הגופים המוסדיים ושיתופי הפעולה שלהם במתן אשראי עם גופים כאמור.

מובן, כי אין בכך לפגוע בהתקיימותם של יתר התנאים הקבועים בסעיף אשר ימשיכו לחול כתנאי להעמדת ההלוואה, כמו גם יתר הוראות הדין הרלבנטיות, לרבות תקנה 10(ג) לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012, שמגבילה את שיעור ההלוואות ליחיד לשיעור של עד חצי אחוז מנכסי הגוף המוסדי.